

Consultatieverslag Besluit gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden – april 2024

Van medio februari tot medio april 2023 heeft de (internet)consultatie plaatsgevonden over het ontwerpbesluit. De Autoriteit persoonsgegevens heeft eind 2023 advies uitgebracht. De ontvangen adviezen hebben geleid tot wetstechnische en enige inhoudelijke aanpassingen van het ontwerpbesluit.

In de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit is in het artikelsgewijze deel telkens toegelicht hoe de adviezen bij de keuzes in dit ontwerpbesluit een rol hebben gespeeld. Voor de overzichtelijkheid zijn deze passages uit de nota van toelichting in onderstaande tabel bij elkaar gezet.

Deze tabel bevat niet de reactie op opmerkingen die niet zijn gerelateerd aan specifieke artikelen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 4 van de nota van toelichting (advies Autoriteit persoonsgegevens) en paragraaf 6 (opmerkingen RIEC's en VNG over financiële lasten en impact op gemeenten).

Het ontwerpbesluit is op 4 april 2024 voorgelegd aan het parlement vanwege een voorhangprocedure en wordt daarna voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Deze procedures kunnen leiden tot wijzigingen in het ontwerpbesluit. Onderstaande tabel is dus nog niet definitief.

Consultatiepartij	Opmerking	Reactie
HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN		
Artikel 1.1 Aanwijzing contactpunt		
RIEC's en VNG	In de consultatie hebben de RIEC's opgemerkt dat het onduidelijk is of de bepalingen over het contactpunt juridisch voldoende zijn voor alle in dit kader benodigde juridische bevoegdheden of dat er nog aanvullende mandaatregelingen, machtigingen of AVG-verwerkersovereenkomsten tussen de partners vereist zijn. De VNG heeft in haar consultatiereactie bepleit om in te gaan op mandaatregelingen.	In reactie hierop wordt benadrukt dat met de artikelen 1.1 tot en met 1.4 uitdrukkelijk wordt beoogd te voorkomen dat dergelijke regelingen nodig zijn voor de afhandeling van AVG-verzoeken van betrokkenen, de informatieplicht en de meldplicht datalekken.
Openbaar Ministerie	Het Openbaar Ministerie heeft de suggestie gedaan om een contactpunt ook aan te wijzen voor de uitvoering van bepaalde <i>andere</i> verplichtingen van het samenwerkingsverband, zoals dat al is gedaan voor de onder artikel 1.2 tot en met 1.4 BGS genoemde verplichtingen. Een andere optie is – volgens het OM – om per verplichting een verantwoordelijke deelnemer aan te wijzen.	Deze suggestie is niet overgenomen, omdat het wenselijk is ruimte te laten voor de samenwerkingsverbanden om dit onderling te regelen. De wet en dit besluit leggen de hoofdlijnen vast. Gelet op de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid (artikel 1.4 WGS) is het uitgangspunt dat de gezamenlijke deelnemers zorgdragen voor de nakoming van hun verplichtingen op grond van de WGS en BGS. Op welke wijze dat wordt gerealiseerd hoeft niet volledig te worden uitgewerkt. Anders dreigt overregulering, temeer omdat diverse plichten voortvloeien uit de AVG en er nu al afspraken bestaan over de wijze van uitvoering.

Artikel 1.2 Verantwoordelijkheid voor nakoming verzoeken AVG		
RIEC's	In de consultatie hebben de RIEC's gevraagd of het contactpunt bij een inzageverzoek alle beschikbare informatie moet verzamelen van alle betrokken partners of dat het alleen gaat om de informatie die de RIEC's in dit kader hebben opgeslagen in hun systeem.	Hierop wordt geantwoord dat het uitsluitend om dat laatste gaat. Het eerste artikellid bakent de taak van het contactpunt immers expliciet af tot persoonsgegevens die <i>door het samenwerkingsverband</i> worden verwerkt.
Gemeente Rotterdam en Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond	In de consultatie hebben de gemeente Rotterdam en Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond bepleit te voorzien in een klachtenregeling.	In reactie hierop wordt opgemerkt dat burgers het recht hebben bij bestuursorganen te klagen over de wijze waarop zij zich in een concrete situatie hebben gedragen (artikel 9:1 Awb). Ook kunnen zij bij het contactpunt hun AVG-rechten uitoefenen en daarna in bezwaar en beroep; een klacht is dan niet aan de orde (artikel 9:8 Awb).
Openbaar Ministerie	Het Openbaar Ministerie heeft in de consultatie benadrukt dat het van groot belang is dat een contactpunt – voor zover dit niet het Openbaar Ministerie zelf is – elk besluit dat (mede) betrekking heeft op strafrechtelijke persoonsgegevens afstemt met het Openbaar Ministerie.	Naar aanleiding van de consultatiereactie van onder meer het Openbaar Ministerie is de verplichting voor het contactpunt tot overleg, voorafgaand aan het nemen van een besluit, meer expliciet in artikel 1.2, tweede lid, omschreven.
Openbaar Ministerie en RIEC's	<p>In de consultatie heeft het OM opgemerkt dat het contactpunt inhoudelijk niet altijd de meest aangewezen deelnemer is om besluiten te nemen op verzoeken van betrokkenen. Het OM heeft bepleit om te regelen dat een contactpunt een verzoek kan overdragen aan een andere deelnemer van het samenwerkingsverband, indien die deelnemer beter in staat is de besluiten te nemen. Naar de verwachting van het OM leidt dit tot beter onderbouwde besluiten en voorkomt dit dat het contactpunt onnodig gegevens ontvangt. Het contactpunt blijft het punt waar een verzoek kan worden ingediend, maar het is mogelijk dat een andere deelnemende overheidsinstantie het verzoek afhandelt, indien deze daartoe beter in staat is.</p> <p>In de consultatie hebben de RIEC's opgemerkt dat het aanwijzen van één burgemeester als contactpunt een behoorlijke afwijking van de huidige werkwijze is, waarbij per inzageverzoek bekeken wordt welke deelnemer het verzoek afhandelt. Voor de gemeente waarvan de burgemeester als contactpunt wordt aangewezen zal dit een aanzienlijke lastenverzwaring opleveren.</p>	<p>Naar aanleiding van de consultatiereacties is artikel 1.2, vierde lid toegevoegd, waardoor het contactpunt met een andere deelnemende overheidsinstantie kan afspreken dat die het verzoek afhandelt, indien die daartoe beter in staat is.</p> <p>Bijgevolg is geen sprake van een behoorlijke afwijking van de huidige werkwijze, noch van een aanzienlijke lastenverzwaring. De RIEC's hebben overigens nu ook al een soort contactpunten, meestal de postbus van de stad met het grootste inwoneraantal in de betreffende RIEC-regio.</p>

Artikel 1.3 Verantwoordelijkheid voor nakoming informatieplicht		
Reclassering Nederland	In de consultatie heeft Reclassering Nederland voorgesteld om in het eerste lid de volgende zinsnede achterwege te laten: 'mits de betrokken deelnemers aan het contactpunt de benodigde informatie verstrekken ter uitvoering hiervan'.	Dit voorstel is overgenomen. De zinsnede is overbodig, want de gegevens die het contactpunt nodig heeft om een betrokkene te kunnen informeren – diens identificerende of contactgegevens – volgen al uit de aanmelding door een deelnemer van een signaal, verzoek of casus bij het samenwerkingsverband. Deze gegevens moeten de deelnemers registreren in het systeem van het samenwerkingsverband. ¹
RIEC's, Openbaar Ministerie en VNG	In de consultatie hebben de RIEC's, het Openbaar Ministerie en de VNG bepleit om mogelijk te maken dat de deelnemers <i>per geval</i> bepalen wie namens het samenwerkingsverband de betrokkene actief informeert over de gegevensverwerking. Het contactpunt heeft er immers niet noodzakelijk zicht op wanneer in een latere fase een uitzondering op de informatieplicht vervalt, terwijl een andere deelnemer (die een interventie overweegt) daarop mogelijk wel zicht heeft	Dit punt wordt onderkend. Daarom is voor die situaties de verplichting opgenomen dat de betreffende deelnemer een melding moet doen aan het contactpunt zodra de uitzondering niet meer van toepassing is (artikel 1.3, derde lid). Dit stelt het contactpunt in staat de betrokkene alsnog te informeren. Het is evenwel niet gewenst dat de deelnemers per geval bepalen wie van hen betrokkene informeert. Wanneer een betrokkene wordt geïnformeerd, kan dat aanleiding geven om een AVG-verzoek te doen. Omdat zo'n verzoek bij het contactpunt kan worden gedaan, ligt het in de rede dat het contactpunt tevens degene is die betrokkene informeert. Voor de eenduidigheid naar betrokkenen is het daarom verkieslijk dat het contactpunt altijd degene is die hen informeert
Anonieme functionaris voor gegevensbescherming	In de consultatie heeft een anonieme functionaris voor gegevensbescherming een aanpassing van artikel 1.3, eerste lid, bepleit om de indruk te vermijden dat de gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt beperkt.	In lijn met dit voorstel is "Alleen het contactpunt is verantwoordelijk" gewijzigd in "Het contactpunt draagt namens de deelnemers aan het samenwerkingsverband zorg voor de nakoming".
Openbaar Ministerie	Het Openbaar Ministerie verwacht dat de overige deelnemers aan het samenwerkingsverband rekening houden met het bijzondere karakter van de verstrekte persoonsgegevens van strafrechtelijke aard bij onder meer de nakoming van de informatieplicht (artikel 1.3 BGS).	Naar aanleiding van de consultatiereacties van onder meer het Openbaar Ministerie is de verplichting tot overleg tussen het contactpunt en de betrokken deelnemers meer expliciet in artikel 1.3, tweede lid, omschreven.

¹ Zie de artikelen 2.5, onderdeel c, 2.8, tweede lid, 2.11, derde lid, 2.16, tweede lid, 2.20, derde lid.

Artikel 1.4 Verantwoordelijkheid voor nakoming meldplicht datalekken		
RIEC's en Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond	In de consultatie hebben de RIEC's en Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond erop gewezen dat op de melding van een datalek <i>aan de Autoriteit persoonsgegevens</i> (artikel 33 AVG) geen uitzondering mogelijk is vanwege een zwaarwegend belang. Op grond van artikel 23, eerste lid, AVG, kan alleen artikel 34 (melding van een datalek <i>aan een betrokkene</i>) vanwege een zwaarwegend belang buiten toepassing kan worden gelaten.	De RIEC's en Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond hebben hierop terecht gewezen, waarna artikel 1.4, tweede lid, in voornoemde zin is aangepast.
Reclassering Nederland en RIEC's	In de consultatie hebben onder meer Reclassering Nederland en de RIEC's erop gewezen dat het contactpunt volgens het ontwerpbesluit niet zou hoeven te overleggen met deelnemers die geen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken zijn (namelijk de private deelnemers aan een Zorg- en Veiligheidshuis), zelfs niet als zij betrokken waren bij de gegevensverwerking.	Dit is aangepast, zodat het contactpunt moet overleggen met alle deelnemers die betrokken waren of zijn bij de verwerking van de persoonsgegevens (net als in artikel 1.2 en 1.3). Dat een deelnemer gegevens heeft ingebracht die onderdeel uitmaken van een datalek of anderszins betrokken was bij de verwerking van gegevens die onderdeel uitmaken van het datalek, rechtvaardigt dat het contactpunt met die deelnemer overlegt, ongeacht of die deelnemer behoort tot de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken.
Artikel 1.5 Rechtmatig verwerkte gegevens		
RIEC's	In de consultatie hebben de RIEC's opgemerkt dat een grondslag voor het inbrengen van informatie uit open bronnen door de partners van het RIEC ontbreekt.	Hierop wordt geantwoord dat de wet en dit besluit gaan over het gezamenlijk verwerken van gegevens waarover de betrokken deelnemers al beschikken. Dat is iets anders dan het invoeren van nieuwe bevoegdheden tot het vergaren of verzamelen van informatie. In de nota van toelichting op het BGS is bij artikel 1.5 BGS toegelicht dat een deelnemer wel onder bepaalde voorwaarden informatie uit publiek toegankelijke bronnen kan inbrengen in een samenwerkingsverband. De betreffende deelnemer moet deze gegevens initieel rechtmatig mogen verwerken vanuit eigen taken en bevoegdheden en zelf de afweging maken of deze gegevens dienen te worden ingebracht conform artikel 1.5 van de WGS. Het voorgaande is nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting op artikel 1.5 BGS.

Artikel 1.9 Nationaliteit		
Amnesty International	In de internetconsultatie heeft Amnesty International geadviseerd om een verbod op te nemen op de verwerking van persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt, in aanvulling op het verbod op verwerking van persoonsgegevens inzake nationaliteit.	In reactie hierop wordt opgemerkt dat het voorgestelde verbod al bestaat krachtens artikel 9, eerste lid, van de AVG en artikel 22, eerste lid, Uitvoeringswet AVG. De AVG en de Uitvoeringswet AVG maken hierop slechts onder voorwaarden (beperkt) uitzonderingen mogelijk. Burgers zijn derhalve reeds beschermd tegen discriminatie op grond van hun ras of etnische afkomst. Overigens bevat de WGS geen basis voor de verwerking van persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt, ook niet om dit bij amvb te regelen, zoals kennelijk is verondersteld.
Openbaar Ministerie	Het Openbaar Ministerie heeft in de consultatie voorgesteld om artikel 1.9 te herzien en alsnog dezelfde uitzonderingsmogelijkheden te regelen voor persoonsgegevens inzake nationaliteit als voor bijzondere categorieën persoonsgegevens, te weten artikel 22 en 23 Uitvoeringswet AVG. Volgens het OM wordt de informatie-uitwisseling binnen de samenwerkingsverbanden onnodig belemmerd, bijvoorbeeld bij de aanpak van mensenhandel in RIEC-verband, waar het noodzakelijk kan zijn de nationaliteit te verwerken.	In reactie hierop wordt opgemerkt dat het voorbeeld inzake de aanpak van mensenhandel in zoverre wordt ondervangen dat persoonsgegevens over nationaliteit volgens artikel 1.9 wél mogen worden verwerkt als dat voor de identificatie van betrokkene onvermijdelijk is. De noodzaak van nieuwe uitzonderingen is niet dragend onderbouwd, wat wel nodig is gelet op de gevoeligheid van de gegevens.
Artikel 1.10 Nadere inkadering van gegevensuitwisseling tussen samenwerkingsverbanden		
RIEC's	In de consultatie hebben de RIEC's opgemerkt dat samenwerking tussen twee samenwerkingsverbanden soms overleg vergt, bijvoorbeeld als een casus twee RIEC's behelst.	In reactie hierop wordt gewezen op artikel 2.20 van de wet (WGS), dat de RIEC's een grondslag biedt voor gegevensuitwisseling tussen meerdere RIEC's, voor zover dat noodzakelijk is voor het doel van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, bedoeld in artikel 2.17 van de wet.
Reclassering Nederland, Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond, de Nederlandse GGZ en een anonieme FG	In de consultatie hebben Reclassering Nederland, Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond, de Nederlandse GGZ en een anonieme functionaris voor gegevensbescherming opgemerkt dat er geheimhoudingsplichten zijn die in artikel 1.10, tweede lid, ontbreken.	Voor gegevens die onder andere geheimhoudingsplichten vallen, volstaat dat artikel 1.10, eerste lid, BGS de gegevensuitwisseling beperkt tot afstemmingsinformatie, en dat de deelnemers een instemmingsrecht hebben inzake de doorverstrekking van de gegevens die zij hadden ingebracht (artikel 1.7, achtste lid, WGS).

Artikel 1.11 Betrouwbaarheid geautoriseerde personen		
Autoriteit persoonsgegevens	De AP heeft in de consultatie geadviseerd om ter verduidelijking de specifieke norm voor iCOV in een separaat, tweede artikellid op te nemen.	Dit advies is overgenomen.
Openbaar Ministerie	In de consultatie heeft het Openbaar Ministerie geadviseerd om te vereisen dat een persoon ten minste in het bezit moet zijn van een VOG "die is toegesneden op het gewenste beschermingsniveau van de gegevens die in de systemen van het betreffende samenwerkingsverband worden verwerkt". Het ligt volgens het OM niet in de rede dat kan worden volstaan met het overleggen van een VOG die de betreffende persoon bij indiensttreding van de deelnemer heeft gekregen. Daarbij wijst het OM erop dat de toets die moet worden aangelegd bij het beoordelen van de VOG-aanvraag kan afwijken, doordat de te autoriseren persoon persoonsgegevens in de systemen van het samenwerkingsverband moet verwerken die meer bescherming verdienen dan de gegevens waar hij bij de reguliere werkzaamheden voor de deelnemer mee werkt. Ook wijst het OM erop dat na indiensttreding bij een deelnemer al vele jaren kunnen zijn verstreken, waardoor een VOG verouderd kan raken.	In het advies van het OM is geen aanleiding gezien om dit artikel aan te passen. Het werk binnen een samenwerkingsverband ligt in het verlengde van het werk voor de betreffende deelnemers. De integriteitsrisico's zijn daarom gelijk aan de integriteitsrisico's bij de reguliere werkzaamheden voor de medewerkers van de deelnemende organisaties van het samenwerkingsverband. Het is bovendien ongebruikelijk een risicogebied op te nemen in een wettelijke bepaling. De deelnemende organisatie die de VOG aanvraagt geeft vanuit haar rol als werkgever aan welke risicogebieden van toepassing zijn. Dit zijn specifieke functieaspecten waar Justis in de screening rekening mee moet houden. ² Van belang is dat de medewerkers die voor een samenwerkingsverband werken, in dienst blijven bij hun deelnemende organisatie (artikel 1.4, derde lid, WGS). Het ligt niet in de rede om voor autorisatie extra vereisten te stellen bovenop de eisen die de deelnemende organisatie stelt.
Artikel 1.13 Werkwijze van de rechtmatigheidsadviescommissie		
RIEC's en VNG	In de consultatie hebben de RIEC's gevraagd om de werkzaamheden van de rechtmatigheidsadviescommissie te verduidelijken en om bureaucratie te voorkomen. De VNG merkt op dat een dergelijke commissie een extra vertragende factor kan worden en wenst dubbelingen te voorkomen.	In reactie hierop wordt opgemerkt dat van de rechtmatigheidsadviescommissie niet wordt verwacht om iedere verstrekking van gegevens aan het samenwerkingsverband te beoordelen, wat inderdaad onevenredig zou zijn. ³ Haar rol is veeleer om te controleren of bepaalde werkwijzen binnen het samenwerkingsverband of de vervaardiging van bepaalde

² Voorbeelden hiervan zijn risicogebieden 11 (bevoegdheid hebben tot het raadplegen en/of bewerken van systemen) en 12 (met gevoelige/vertrouwelijke informatie omgaan).

³ Kamerstukken II 2019/20, 35447, nr. 3, blz. 60.

		producten door het samenwerkingsverband zodanig zijn ingericht dat deze rechtmatig zijn en dat een 'bias' in gegevens zo veel mogelijk wordt voorkomen. ⁴ De meerwaarde van de rechtmatigheidsadviescommissie kan daarbij juist zijn dat zij duidelijkheid verschaft over de rechtmatigheid, wat niet zozeer vertragend werkt als wel het proces bevordert.
Amnesty International	In de consultatie heeft Amnesty International geadviseerd een verplichte, bindende en transparante mensenrechtentoets vast te leggen.	Met de rechtmatigheidsadviescommissie is voorzien in een dergelijke toetsing. Zij dient niet alleen het recht op privacy, maar moet ook aandacht hebben voor het tegengaan van risico's op ongelijke behandeling en discriminatie (artikel 1.14, vierde lid). Wanneer er geautomatiseerde gegevensanalyse plaatsvindt, gelden er bovendien tal van aanvullende waarborgen die bedoeld zijn om discriminatie, fouten en vooroordelen tegen te gaan. ⁵ Ook worden er afwegingskaders toegepast voor het zorgvuldige gebruik van algoritmes. ⁶ Als iCOV tot een nieuw type gezamenlijke geautomatiseerde gegevensanalyse overgaat, moet iCOV op grond van artikel 35 AVG een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitvoeren en bij hoge risico's moet iCOV de AP raadplegen op grond van artikel 36 AVG. ⁷ Tot slot wordt aan mensenrechtelijke toetsing bijgedragen door de functionarissen voor gegevensbescherming, de coördinerend functionaris voor gegevensbescherming, periodieke onafhankelijke gegevensbeschermingsaudits en het toezicht door de AP.
RIEC's	In de consultatie hebben de RIEC's gevraagd of er een maximumtermijn kan worden gesteld aan de reactietermijn voor het geven van een advies door de rechtmatigheidsadviescommissie.	Het is niet goed te overzien wat een algemene redelijke termijn zou zijn en het kan uiteenlopen hoe verstrekkend de werkzaamheden zijn. Om vertraging in de advisering te voorkomen bevat artikel 1.13, vierde lid een oplossing om tijd te besparen bij onderlinge meningsverschillen, en bevat artikel 1.14, tweede lid, een waarnemingsregeling.

⁴ Kamerstukken I 2022/23, 35447, K, vraag 84 en paragraaf 13.

⁵ Zie Kamerstukken I 2022/23, 35447, K, antwoord 37 en artikel 1.9 WGS en artikelen 2.9-2.12 BGS.

⁶ Kamerstukken I 2022/23, 35447, K, antwoord 40.

⁷ Dit is toegelicht in de nota n.a.v. het verslag. Kamerstukken II 2020/21, 35447, nr. 6, antwoord 85, blz. 71.

Artikel 1.14 Samenstelling van de rechtmatigheidsadviescommissie

Amnesty International en een oud-FG

In de consultatie hebben Amnesty International en een oud-functionaris voor gegevensbescherming bepleit om vast te leggen dat de rechtmatigheidsadviescommissies onafhankelijk zijn.

Zoals nader is toegelicht in de memorie van antwoord⁸, is voorzien in een stevige positie van de rechtmatigheidsadviescommissie doordat zij rechtstreeks adviseert aan de bestuurders van de deelnemers, zonder tussenkomst van een managementteam van een samenwerkingsverband (artikel 1.13, tweede lid). Een afwijking van een advies moet bovendien gerapporteerd worden aan de coördinerend functionaris voor gegevensbescherming, die zo nodig in actie kan komen (artikel 1.13, zesde lid). Hierin komt de onafhankelijke rol tot uiting. Als zou worden bedoeld dat in het besluit zou moeten worden voorgeschreven dat tot de rechtmatigheidsadviescommissie alleen externe personen kunnen toetreden, dan zou eraan voorbij worden gegaan dat juist bij de deelnemers specialistische kennis en expertise aanwezig is inzake de werking van de samenwerkingsverbanden en de specifiek toepasselijke regelgeving. Als het gaat om formeel onafhankelijk toezicht op de gegevensverwerking, zijn daarvoor beschikbaar de onafhankelijke coördinerend functionaris voor de gegevensbescherming voor het samenwerkingsverband, de onafhankelijke functionarissen voor gegevensbescherming van de deelnemers, de onafhankelijke, periodieke privacy audits en de AP. De periodieke privacy audits moeten worden verricht door onafhankelijke auditors (artikel 1.18, derde lid, van dit besluit). De auditresultaten moeten aan de AP en de coördinerend FG worden gezonden (artikelen 1.10 van de wet en 1.18, vierde lid, van dit besluit).

⁸ Kamerstukken I 2022/23, 35447, K, vraag 82.

Artikel 1.15 Rechtmatigheidsadviescommissie voor cluster van samenwerkingsverbanden

<p>Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond</p>	<p>In de consultatie heeft Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond voorgesteld om met een bepaling in dit besluit te voorzien dat koepelorganisaties of brancheverenigingen in een nader reglement opnemen hoe zij de vertegenwoordiger aan kunnen wijzen en de ruggespraak hierover met de achterban regelen, evenals wat de status is van de aangewezen vertegenwoordiger en de vaststelling van de opdracht.</p>	<p>Dit advies is niet overgenomen, omdat de wijze waarop de vertegenwoordigers van de branche- en koepelorganisaties worden benoemd, aan hen is, in overleg met de deelnemers. De mogelijkheid tot aanwijzing van vertegenwoordigers uit koepelorganisaties of brancheverenigingen is bedoeld als praktisch alternatief voor deelname door vele honderden lokale en regionale deelnemers, waaronder gemeenten. Deze vertegenwoordigers zijn volwaardige leden van de rechtmatigheidsadviescommissie en moeten beschikken over de relevante deskundigheid en ervaring (artikel 1.14, eerste lid, BGS). Hun taak is niet om belangen van de achterban te behartigen, maar om te adviseren over de rechtmatigheid (artikel 1.8, zesde lid, WGS).</p>
--	---	---

Artikel 1.17 Opleiding en training ten aanzien van gegevensverwerking

<p>VNG</p>	<p>In de consultatie heeft de VNG opgemerkt dat een specificatie van het artikel ontbreekt in de nota van toelichting. Als het doel is dat bepaalde kennis/vaardigheden aanwezig is bij de betreffende medewerkers, kan meer ruimte worden gelaten aan de deelnemers en zou ook rekening moeten worden gehouden met 'voorhanden instructies', of 'supervisie'.</p>	<p>In reactie hierop wordt benadrukt dat dit artikel een zorgplicht betreft die is gericht op passende opleidingen en trainingen. Het gaat erom dat de medewerkers over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken. Dat kan mede gestalte krijgen door instructies en goed inwerken, voor zover dat eraan bijdraagt dat de medewerkers beschikken over de noodzakelijke kennis en vaardigheden. De wijze waarop samenwerkingsverbanden precies invulling geven aan deze zorgplicht, leent zich minder goed voor vastlegging bij algemene maatregel van bestuur. Er moet in de praktijk ruimte blijven voor maatwerk.</p>
------------	--	--

HOOFDSTUK 2. BEPALINGEN INZAKE SPECIFIEKE SAMENWERKINGSVERBANDEN		
PARAGRAAF 2.1 FINANCIËEL EXPERTISECENTRUM (FEC)		
Artikel 2.3 Beperking gegevensverwerking over kring van personen		
Autoriteit persoonsgegevens	In de consultatie heeft de AP geadviseerd om te verduidelijken dat de gegevensverstrekking in méér dan drie lijnen vanaf de betrokkene alleen is toegestaan over relaties of contacten die in verband staan met de keten van organisaties of personen, die in een zakelijk verband staan met betrokkene.	Ter verduidelijking is, conform het advies van de AP, "indien" vervangen door "voor zover" in artikel 2.3, tweede lid.
Artikel 2.5 Nadere waarborgen signalenoverleg en gegevensanalyse		
Openbaar Ministerie	Aan het FEC wordt niet de bevoegdheid tot geautomatiseerde gegevensanalyse verleend, omdat de noodzaak daartoe vooralsnog niet is gebleken. In de consultatie heeft het Openbaar Ministerie gevraagd of dit betekent dat de toegestane vormen van gegevensverwerking door het FEC niet als geautomatiseerde gegevensanalyse moeten worden aangemerkt.	De toegestane gegevensverwerkingen door het FEC betreffen inderdaad geen geautomatiseerde gegevensanalyse. ⁹ Geautomatiseerde gegevensanalyse is een analyse van persoonsgegevens waarbij <i>tijdens</i> de analyse geen menselijke tussenkomst plaatsvindt, maar nadat de analyse is voltooid menselijke tussenkomst plaatsvindt ter controle van het resultaat op de zorgvuldige totstandkoming, alvorens dit te verstrekken (art. 1.1 en 1.9, tweede lid, WGS). ¹⁰
PARAGRAAF 2.2 INFOBOX CRIMINEEL EN ONVERKLAARBAAR VERMOGEN (ICOV)		
Artikel 2.7 Beperking gegevensverstrekking over kring van personen		
Autoriteit persoonsgegevens	In de consultatie heeft de AP geadviseerd om te verduidelijken dat de gegevensverstrekking in méér dan drie lijnen vanaf de betrokkene alleen is toegestaan over relaties of contacten die in verband staan met de keten van organisaties of personen, die in een zakelijk verband staan met betrokkene.	Ter verduidelijking is, conform het advies van de AP, "indien" vervangen door "voor zover" in artikel 2.7, tweede lid.

⁹ Zie ook Kamerstukken II 2022/23, 35447, K, vraag 35.

¹⁰ Zoals is toegelicht in de nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35447, nr. 7) is er geen geautomatiseerde gegevensanalyse als een softwarepakket slechts dient als hulpmiddel *terwijl de feitelijke analyse door een natuurlijk persoon geschiedt*, of in het geval van "hit, no-hit"-bevraging (is geen analyse).

Artikel 2.12 Uitvoering van de gegevensanalyse voor een themarapportage		
Openbaar Ministerie	In de consultatie heeft het Openbaar Ministerie gevraagd of het aanwijzen van één soort analyse als geautomatiseerde gegevensanalyse betekent dat de overige vormen van gegevensverwerking door iCOV niet als geautomatiseerde gegevensanalyse worden aangemerkt.	Dit is een juiste conclusie. Uit artikel 2.12, eerste lid, volgt dat alleen een themarapportage iRT NN wordt opgesteld op basis van een geautomatiseerde gegevensanalyse. De overige vormen van gegevensverwerking door de deelnemers van iCOV betreffen geen geautomatiseerde gegevensanalyse in de zin van de wet (artikel 1.1 van de WGS).
PARAGRAAF 2.3 REGIONALE INFORMATIE- EN EXPERTISECENTRA (RIEC's)		
Openbaar Ministerie	In de consultatie heeft het Openbaar Ministerie gevraagd of de activiteit "ondermijningsbeeld" – te weten 'een bundeling van signalen en fenomenen van criminele aanwezigheid en activiteiten binnen een bepaald geografisch gebied' – ook valt onder hetgeen in artikel 2.18, eerste lid, onderdeel c, van de wet is omschreven.	In reactie hierop kan worden bevestigd dat een ondermijningsbeeld daaronder is begrepen, mits het ondermijningsbeeld betrekking heeft op "misstanden in maatschappelijke sectoren en publieke voorzieningen die vatbaar zijn voor innesteling van georganiseerde criminaliteit". De memorie van toelichting noemt als voorbeelden het aanpakken van misstanden in de onroerend goedsector, het tegengaan van mensenhandel en -smokkel, georganiseerde hennepcultuur en andere door de Minister van Justitie en Veiligheid en de regionale stuurgroepen RIEC's te bepalen verschijningsvormen. ¹¹ In het onderhavige besluit worden verschijningsvormen van georganiseerde criminaliteit uitgewerkt (artikel 2.16, onder b).
Openbaar Ministerie	De activiteiten van de RIEC's mogen geen geautomatiseerde gegevensanalyse in de zin van de wet omvatten, aangezien de mogelijkheid om bij amvb de bevoegdheid tot geautomatiseerde gegevensanalyse te regelen in dit besluit niet is ingevuld. Dit is toegelicht in de memorie van antwoord bij de wet. ¹² In de consultatie heeft het Openbaar Ministerie gevraagd of dit betekent dat de toegestane vormen van	De toegestane gegevensverwerkingen door het RIEC betreffen inderdaad geen geautomatiseerde gegevensanalyse. ¹³ Geautomatiseerde gegevensanalyse is een analyse van persoonsgegevens waarbij <i>tijdens</i> de analyse geen menselijke tussenkomst plaatsvindt, maar nadat de analyse is voltooid menselijke tussenkomst plaatsvindt ter controle van het resultaat op de

¹¹ Kamerstukken II 2019/20, 35447, nr. 3, blz. 87-88.

¹² Kamerstukken II 2022/23, 35447, K, vraag 35.

¹³ Zie ook Kamerstukken II 2022/23, 35447, K, vraag 35.

	gegevensverwerking door het RIEC niet als geautomatiseerde gegevensanalyse moeten worden aangemerkt.	zorgvuldige totstandkoming, alvorens dit te verstrekken (art. 1.1 en 1.9, tweede lid, WGS). ¹⁴
Artikel 2.15 Concretisering van te verstrekken gegevens		
RIEC's	In de consultatie hebben de RIEC's opgemerkt dat het onduidelijk is of het fasegewijs proces uit het onderhavige artikel ook van toepassing is op de indiening van een signaal.	In reactie hierop wordt opgemerkt dat het fasegewijs proces niet van toepassing is op de indiening van signalen. Dit volgt uit de zinsnede in artikel 2.23, zesde lid, van de wet, waaruit blijkt dat wordt toegekomen aan fase 1 "indien een signaal aanleiding geeft tot gezamenlijke verwerking van gegevens". Dit betekent dat moet worden teruggevallen op artikel 2.23, eerste lid, van de wet: een deelnemer kan een signaal melden, mits dat verband houdt met het doel van het RIEC, en daartoe gegevens verwerken. Op grond van artikel 2.16, tweede lid, van dit besluit moet bij de aanmelding van het signaal worden toegelicht in hoeverre is voldaan aan de criteria. Daarbij kan de deelnemer die het signaal aanmeldt gegevens verwerken die nodig zijn om de deelnemers in staat te stellen om te bepalen of het signaal in overeenstemming is met het doel van de RIEC's. Welke gegevens dat zijn, hangt af van het geval.
Autoriteit persoonsgegevens	In de consultatie heeft de AP inzake de omschrijving van "gegevens omtrent de woonsituatie" opgemerkt dat de zinsnede "hoe de persoon woont, vanuit sociaal-economische invalshoek beschouwd" moet worden geconcretiseerd en dat de zinsnede "en de historie van inschrijvingen op het adres" moet vervallen.	Dit advies is overgenomen door de gevraagde concretisering op te nemen. De zinsnede over de historie van inschrijvingen op het adres is geschrapt. Gegevens omtrent de woonsituatie kunnen volgens artikel 2.22, eerste lid, WGS uitsluitend betrekking hebben op de betrokkene over wie, of rechtspersoon waarover een signaal is aangemeld, dan wel personen uit diens directe kring (artikel 2.22, eerste lid, onderdeel a en b WGS). Dit betekent dat de WGS niet toestaat dat gegevens omtrent de woonsituatie betrekking zouden hebben op de historie van inschrijvingen op het adres, aangezien die historie derden zou omvatten.

¹⁴ Zoals is toegelicht in de nota van wijziging (Kamerstukken II 2020/21, 35447, nr. 7) is er geen geautomatiseerde gegevensanalyse als een softwarepakket slechts dient als hulpmiddel *terwijl de feitelijke analyse door een natuurlijk persoon geschiedt*, of in het geval van "hit, no-hit"-bevraging (is geen analyse).

		<p>In de definitie van identificerende en contactgegevens is geëxpliciteerd dat de adresgegevens van degene over wie een signaal is aangemeld (dan wel diens directe kring), niet alleen betrekking kunnen hebben op diens huidige adresgegevens, maar ook op diens eerdere adresgegevens. Deze gegevens kunnen noodzakelijk zijn voor het doel van de RIEC's. Dergelijke gegevens worden tot op heden verwerkt overeenkomstig de procesbeschrijvingen van de RIEC's uit 2019, met gebruikmaking van de basisregistratie personen.</p>
<p>Artikel 2.16 Criteria voor behandeling van een signaal</p>		
<p>RIEC's en VNG</p>	<p>In de consultatie hebben de RIEC's en VNG voorgesteld om mogelijk te maken dat, voorafgaand aan de melding van een signaal door een deelnemer, persoonsgegevens gedeeld kunnen worden door het RIEC en die inbrengende deelnemer ("verkennende fase") zodat signalen vervolgens conform de vereisten kunnen worden opgebouwd.</p>	<p>In reactie hierop wordt opgemerkt dat een deelnemer zelfstandig een signaal kan aanmelden bij het RIEC en dat die deelnemer moet toetsen in hoeverre het signaal voldoet aan de criteria voor het in behandeling nemen van een signaal. Op grond van artikel 2.16, tweede lid, moet de deelnemer dit toelichten, bijvoorbeeld via het aanmeldformulier. Daarna dienen ook de andere deelnemers te beoordelen of naar hun oordeel is voldaan aan de criteria (artikel 2.23, tweede en derde lid, van de wet). De deelnemers registreren vervolgens in het systeem of naar hun oordeel is voldaan aan de criteria en nemen het signaal al dan niet in behandeling. Als het signaal niet voldoet, kunnen andere deelnemers inzichtelijk maken wat eventueel mist voor het in behandeling nemen van een signaal. Als met de consultatiereactie bedoeld zou zijn dat er in RIEC-verband moet kunnen worden overlegd indien een deelnemer constateert dat hij een signaal niet kan aanmelden omdat het niet voldoet aan de criteria – waarvan het belang door de RIEC's wordt onderschreven – dan zouden deze criteria zinledig zijn als informatiedeling met het RIEC ook mag plaatsvinden als aan die criteria niet is voldaan. Wel is denkbaar dat een deelnemer, voor zover bestaande bevoegdheden tot bilaterale gegevensuitwisseling dat toelaten, met een andere deelnemer overlegt alvorens een signaal aan te melden bij het RIEC.</p>

RIEC's	De RIEC's hebben in de consultatie ook opgemerkt dat signalen vanuit het buitenland slechts zeer beperkt via RIEC-deelnemers in RIEC-samenwerkingsverbanden worden besproken. Zij verzoeken om te onderzoeken of buitenlandse overheidsorganen onder voorwaarden (tijdelijk) kunnen deelnemen aan een RIEC.	In reactie hierop wordt opgemerkt dat de RIEC-deelnemers bij wet zijn aangewezen en dat zij krachtens hun eigen bevoegdheden en op grond van artikel 1.2, tweede lid, van de wet bilateraal internationale contacten onderhouden en indien nodig de resultaten daarvan binnen het RIEC inbrengen.
PARAGRAAF 2.4 ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIZEN (ZVH)		
Artikel 2.21 Nadere criteria voor incidentele deelname aan Zorg- en Veiligheidshuis		
Reclassering Nederland	Reclassering Nederland heeft in de consultatie opgemerkt dat een reguliere private deelnemer kenbaar kan maken dat zij aanleiding ziet om een derde als incidentele deelnemer te betrekken.	Dit is een terechte opmerking. Het is echter alleen aan de reguliere publieke deelnemers om te beslissen over die incidentele deelname. Dit vloeit voort uit de artikelen 2.27 en 2.31, negende lid, van de wet.
Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen	In de consultatie hebben de Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen bepleit dat ook CJIB/AICE moet kunnen deelnemen, omdat dit ten goede komt aan het plan van aanpak voor de besproken cliënten.	Bij het CJIB is het Administratie- en Informatiecentrum voor de Executieketen (AICE) ingericht, dat als ketenregisseur namens de minister verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen. Onder de voorwaarden van artikel 2.21, eerste lid, BGS kan AICE incidenteel deelnemen aan een casusoverleg, indien dat noodzakelijk is.
Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen	Verder hebben de Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen gevraagd wat de argumentatie is om zorgkantoren en zorgverzekeraars niet op te nemen als deelnemers, en of regionale besturen van Zorg- en Veiligheidshuizen zelf kunnen besluiten om specifieke deelnemers toe te voegen, ook als deze niet in de wet zijn genoemd.	In artikel 2.27 van de wet zijn de vaste deelnemers van een Zorg- en Veiligheidshuis uitputtend opgesomd. Hierbij is aan de hand van hun taken onderbouwd waarom deelname noodzakelijk is voor het doel van het Zorg- en Veiligheidshuis. Een Zorg- en Veiligheidshuis kan niet zelfstandig andere vaste deelnemers laten toetreden. Indien een partij niet is genoemd in artikel 2.27 van de wet en deelname incidenteel noodzakelijk blijkt, is dat slechts mogelijk onder de voorwaarden voor incidentele deelname uit het onderhavige artikel 2.21 BGS. Voor zorgkantoren en zorgverzekeraars is niet gemotiveerd waarom daaraan zou worden voldaan. Als in de toekomst blijkt dat er een noodzaak is om nieuwe vaste deelnemers toe te voegen kan dit overigens worden gerealiseerd via een wijziging van het besluit (op grond van artikel 2.27, vijfde lid, WGS).

Openbaar Ministerie	In de consultatie heeft het Openbaar Ministerie geadviseerd om het onderhavige artikel aan te passen om de incidentele deelname van een betrokkene of persoon uit directe kring van betrokkene mogelijk te maken.	Het Openbaar Ministerie doelt erop dat in de consultatieversie van artikel 2.21 stond dat derden " <i>uitsluitend</i> " op incidentele basis kunnen deelnemen in de daar genoemde gevallen. Hierdoor zou deelname door een betrokkene of een persoon uit de kring van de betrokkene zijn uitgesloten. Omdat een dergelijke uitsluiting niet is beoogd, is het woord " <i>uitsluitend</i> " geschrapt. Zoals in de nota van toelichting bij artikel 2.21, eerste lid, BGS is toegelicht, kan toestemming van de betrokkene volgens de AVG de grondslag vormen voor het verwerken van persoonsgegevens over die persoon; in dit geval bestaat die verwerking uit deelname aan een casusoverleg.
Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen	In de consultatie hebben de Samenwerkende Zorg- en Veiligheidshuizen opgemerkt dat de geheimhoudingsplicht in artikel 1.11 van de wet niet van toepassing is "voor wie reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt". Zij vragen of er dan nog een separate geheimhoudingsverklaring benodigd is op grond van artikel 2.21, tweede lid, BGS.	Het is inderdaad niet beoogd om hier een doublure te creëren, maar in een dergelijke situatie mag van de derde wel worden verwacht om te verklaren dat hij bij de gegevensverwerking gebonden is aan een bijzonder geheimhoudingsregime uit hoofde van zijn ambt of beroep of een wettelijk voorschrift.